

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGA-DAD / 13114150

Datum 04 juli 2013
Betreft Toezeggingen AO Dierproeven d.d. 15 mei 2013

Geachte Voorzitter,

Tijdens het AO Dierproeven van 15 mei jl. heb ik u met betrekking tot enkele thema's toegezegd u voor de zomer te informeren.

Het gaat om de volgende toezeggingen:

- in overleg met de bewindspersoon van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) bezien welke mogelijkheden er zijn om het gebruik van primaten voor proeven terug te dringen (Biomedical Primate Research Centre; BPRC);
- nagaan of er nog mogelijke subsidies zijn voor dierproeven in het Innovatie- programma Food & Nutrition en
- informatie over pijnbestrijding bij proefdieren.

Daarnaast maak ik van de gelegenheid gebruik u te informeren over de toegezegde internationale conferentie met betrekking tot in voorraad gedode dieren.

Terugdringen gebruik primaten

Tijdens het Algemeen Overleg heeft u mij gevraagd of het mogelijk is het aantal dierproeven met niet-menselijke primaten in Nederland nog verder te reduceren, en of het aantal apen in het Biomedical Primate Research Centre te Rijswijk (BPRC) teruggebracht kan worden. In overleg met mijn ambtsgenoot van OCW heb ik besloten om de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) opdracht te geven om het onderzoek met gebruikmaking van apen in Nederland tegen het licht te houden. De KNAW zal bezien of het mogelijk is minder proeven met apen te doen in Nederland en wat dit betekent voor het aantal apen in fokkolonies. Ik zal de KNAW tevens vragen om aanbevelingen te doen hoe dit onderzoek met apen in Nederland het meest optimaal georganiseerd en ten uitvoer gebracht kan worden binnen de wettelijke kaders. Ik zal u eind 2013 informeren over de uitkomsten van dit advies.

Mogelijke subsidies voor dierproeven in Innovatieprogramma Food & Nutrition

De overheid ondersteunt op verschillende manieren wetenschappelijk onderzoek op het gebied van voeding en gezondheid. Het gaat erom gezonde voedings-producten (al dan niet met voedingsclaim) aan te bieden.

Het Ministerie van EZ droeg in eerste aanleg bij aan dit soort onderzoek via het Innovatieprogramma Food & Nutrition. Dit programma bestaat inmiddels niet meer zelfstandig. Het onderdeel Top Institute Food & Nutrition (TIFN) is opgenomen in het Innovatiecontract van de Topsector Agri & Food. In het onderzoek dat TIFN uitvoert, ligt de focus op humane interventiestudies. Alleen waar het niet mogelijk is om met humane of cellijn studies te werken dan wel met andere alternatieven voor dierproeven, worden dierproeven gedaan. Uit het jaaroverzicht van de NVWA over dierproeven en proefdieren ('Zo doende 2011') blijkt dat het onderzoek naar de schadelijkheid van stoffen die bestemd zijn voor gebruik als toevoegingen in voedingsmiddelen 0,07% van het totaal aantal dierproeven omvat.

Pijnbestrijding bij proefdieren

De pijnbestrijding bij proefdieren is in de Wet op dierproeven geborgd. Een onderzoeksplan voor een dierproef moet een aantal wettelijk vastgestelde aspecten bevatten, waaronder de toe te passen pijnbestrijding. Bij de toetsing van dit onderzoeksplan door dierexperimentencommissies is expliciet aandacht voor het gebruik van pijnbestrijding. Tijdens de inspecties van de onderzoeksplannen en de verrichte dierproeven wordt ook gekeken naar het toedienen van pijnbestrijding of anesthesie. In het eerder genoemde jaaroverzicht van de NVWA is te lezen dat er op het gebied van pijnbestrijding geen waarschuwingen zijn gegeven door de NVWA. Ook is er de laatste jaren een stijging van het aantal dierproeven waarbij men pijnbestrijding toepast. Hoewel er dus geen aanwijzingen zijn dat er problemen zouden zijn met de pijnbestrijding onder proefdieren heb ik de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht gevraagd om met aanbevelingen te komen om de pijnbestrijding bij proefdieren te optimaliseren. Ik verwacht de resultaten de tweede helft van dit jaar.

Internationale conferentie over in voorraad gedode dieren

Ik heb toegezegd in 2013 een internationale conferentie te zullen organiseren om de continue stijging van het aantal in voorraad gedode dieren te bespreken en te bezien welke mogelijkheden worden vastgesteld om de stijgende trend te doorbreken. Deze conferentie zal plaatsvinden in het najaar. Naast bespreking van de oorzaken en mogelijke oplossingsrichtingen zullen er aanbevelingen voor implementatie worden gedaan.

(w.g.) Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken